

Czy opodatkowanie dyskryminujące cukier to właściwa droga do walki z otyłością?

Michał Gawryszczak
Dyrektor Biura Związku Producentów Cukru w Polsce

Seminarium "Aktualne zagadnienia dotyczące jakości w przemyśle cukrowniczym,"
Łódź, 26 - 27 czerwca 2018 r.

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

1. Motywy wprowadzania opodatkowania dyskryminującego cukier

Motywy wprowadzania opodatkowania dyskryminującego cukier

- Spożywanie słodkich napojów jest postrzegane, jako główna przyczyna otyłości, cukrzycy i próchnicy.
- Wytyczne WHO wskazują, że należałoby zmniejszyć spożycie cukrów prostych najpierw do poziomu maksymalnie 10% w ogólnym stosunku przyjmowanych dziennie składników (12 łyżeczek dla dorosłej osoby), a następnie do 5% (6 łyżeczek dla dorosłej osoby).
- W latach 1980 – 2014 światowa częstość występowania problemu otyłości podwoiła się i szacuje się, że w 2014 r. 39% dorosłych miało nadwagę, a 13% było otyłych.
- Liczba ludzi chorych na cukrzycę wzrosła ze 108 mln w 1980 r. do 422 mln w 2014 r.
- W latach 2011-2030 przewiduje się, że całkowite straty w produkcji krajowym brutto na świecie spowodowane cukrzycą (w tym koszty bezpośrednie i pośrednie) wyniosą 1,7 biliona USD (900 miliardów USD w krajach wysokorozwiniętych i 800 miliardów USD w krajach o niskim i średnim poziomie rozwoju).

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

2. Oczekiwane korzyści

Oczekiwane korzyści

- Podatki od słodkich napojów mają pomóc zmniejszyć ich spożycie.
- Istotne oszczędności mają powstać w służbie zdrowia.
- Dochody uzyskane z podatków można wykorzystać na promocję zdrowia.
- Największe korzyści zdrowotne z podatków od słodkich napojów mają odnieść konsumenci o niskich dochodach i młodzież.

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

3. Modele opodatkowania dyskryminującego cukier w wybranych państwach UE

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

Model opodatkowania dyskryminującego cukier w Belgii

Na terenie Belgii podatkiem cukrowym objęte są napoje bezalkoholowe objęte kodem CN 2202, zawierające w swoim składzie cukier lub substancje słodzące.

Są one objęte stawką opodatkowania 11,9233 EUR za 1 hektolitr.

Podatek cukrowy w Irlandii zaczął funkcjonować 1 maja 2018 roku i obejmuje napoje zawierające w swoim składzie cukier, takie jak:

- Napoje owocowe i warzywne, zawierające 5 lub więcej g cukru na 100 ml napoju.
- Wody aromatyzowane lub słodzone, zawierające 5 lub więcej g cukru na 100 ml napoju.

Stawka opodatkowania zależna będzie od zawartości cukru na 100 mililitrów napoju słodzonego.

W przypadkach, w których opodatkowany napój zawierał będzie 5 gramów cukru na 100 mililitrów, zaś mniej niż 8 gramów na 100 mililitrów, stawka wynosiła będzie 16,26 Euro za hektolitr napoju.

Jeżeli zawartość cukru przekroczy 8 gramów na 100 mililitrów, stawka podatku cukrowego będzie wyższa i wyniesie 24,39 Euro za hektolitr napoju.

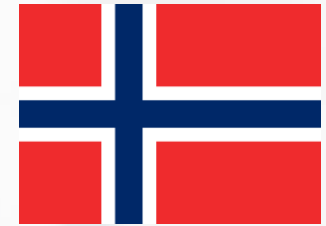
Na Węgrzech podatek od wysokokalorycznej żywności funkcjonuje od września 2011 roku.

Produkty należące do katalogu produktów objętych podatkiem cukrowym na terenie Węgier wyselekcjonowane zostały na podstawie składu określonych kodów taryfy celnej. Zaliczyć do nich można między innymi:

- Napoje bezalkoholowe zawierające w swoim składzie cukier w ilości przekraczającej 8g na 100 ml
- Słodkie syropy stosowane jako dodatki do napojów
- Piwa i inne napoje alkoholowe aromatyzowane zawierające w swoim składzie więcej niż 5 g cukru na 100 ml produktu
- Dżemy owocowe
- Wyroby cukiernicze
- Czekolady

Stawka opodatkowania zależna jest od rodzaju opodatkowanego produktu, przykładowo:

- Napoje bezalkoholowe zawierające w swoim składzie cukier - 7 Forintów Węgierskich za litr (bądź 200 Forintów Węgierskich za litr dla syropów)
- Piwa i napoje alkoholowe zawierające w swoim składzie cukier, którego zawartość przekracza 5 g na 100 ml - 20 Forintów Węgierskich za litr
- Dżem owocowy - 400 Forintów Węgierskich za kilogram

Norwegia wprowadziła dwa rodzaje podatku cukrowego, z czego oba stanowią rodzaj podatku akcyzowego.

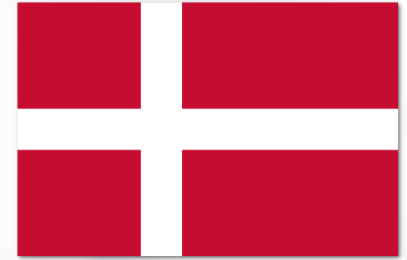
Pierwszy rodzaj podatku cukrowego obowiązującego na terenie Norwegii to podatek od cukru, któremu podlega:

- cukier brązowy
- cukier puder
- cukier lodowaty
- cukier rafinowany
- roztwory, które zawierają cukier w swoim składzie

Wysokość podatku cukrowego obliczana jest od 1 kg masy produktu podlegającego opodatkowaniu i wynosi 7,93 Korony Norweskiej za 1 kg. Podatnikami od podatku cukrowego obowiązującego na terenie Norwegii są producenci i importerzy cukru zarejestrowani jako podlegający opodatkowaniu podatkiem akcyzowym.

Drugi podatek od wyrobów zawierających w swoim składzie cukier, obowiązujący w Norwegii to tzw. „podatek od czekolady i produktów cukrowniczych”. Katalog produktów objętych opodatkowaniem ograniczony jest do towarów określonych konkretnymi kodami w norweskiej taryfie celnej funkcjonującej na podobnych zasadach jak Nomenklatura Scalona na Terenie Unii Europejskiej.

Wysokość podatku od czekolady i produktów cukrowniczych, podobnie jak w przypadku podatku od cukru obowiązującego w Norwegii obliczana jest od 1 kg produktu podlegającego opodatkowaniu i wynosi 36,92 Korony Norweskiej za 1 kg. Podmiotami, które zostały objęte podatkiem od czekolady i produktów cukrowniczych na terenie Norwegii są producenci i importerzy czekolady i wyrobów cukrowniczych.

Podatek od wyrobów zawierających w swoim składzie cukier wprowadzony został w Danii w 3 postaciach:

- podatek akcyzowy od napojów bezalkoholowych i soków
- podatek akcyzowy od lodów
- podatek akcyzowy od czekolady i słodczy

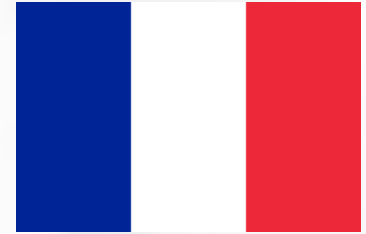
Podatek od napojów bezalkoholowych i soków obowiązywał na terenie Danii od 1930 do 2014 roku. Na przestrzeni lat jego stawki były zróżnicowane i zależne od zawartości cukru w 100 ml opodatkowanego napoju. Utrzymywała się jednak tendencja, że ustalano dwie stawki podatku, których wysokość zależała od zawartości cukru w 100 ml opodatkowanego napoju, tzn.:

- stawka standardowa dla napojów, które w swoim składzie zawierały więcej niż 0,5 g cukru na 100 ml produktu
- stawka obniżona dla napojów, które w swoim składzie zawierały mniej niż 0,5 g cukru na 100 ml produktu

Jednym z dwóch podatków akcyzowych od produktów zawierających w swoim składzie cukier, aktualnie obowiązujących na terenie Danii jest podatek akcyzowy od lodów, który funkcjonuje od 1946 roku. Obecnie jego wysokość to 6,61 Koron Duńskich za 1 kg.

Drugim z podatków akcyzowych od produktów zawierających w swoim składzie cukier, funkcjonującym aktualnie na terenie Danii jest podatek od czekolady i słodczy, obowiązujący od 1968 roku. Aktualnie jego stawki kształtują się następująco:

- 12,305 Koron Duńskich za 1 kg następujących produktów: czekolada i wyroby z czekolady, wyroby z lukrecji, marcepan, słodczy, produkty musujące, gumy do żucia, ciasta z dodatkiem cukru

We Francji obowiązują dwa podatki akcyzowe od wyrobów zawierających w swoim składzie cukier.

Jednym z nich jest podatek od słodzonych cukrem napojów, który został wprowadzony dnia 1 stycznia 2012 roku. Podlegają mu wszystkie napoje z dodatkiem cukru lub słodzików, pakowane w opakowania przeznaczone na rynek detaliczny o zawartości alkoholu równej lub niższej niż 1,2% (w przypadku piwa - 0,5%).

Przykładowo, w latach 2012-2014 stawki podatku od słodzonych oraz niesłodzonych cukrem napojów kształtowały się następująco:

- 2012: 7,16 EUR za 1 hektolitr
- 2013: 7,31 EUR za 1 hektolitr
- 2014: 7,45 EUR za 1 hektolitr
- 2015: 7,50 EUR za 1 hektolitr
- 2016: 7,53 EUR za 1 hektolitr

Drugim podatkiem akcyzowym od towarów zawierających cukier w swoim składzie, obowiązującym we Francji od 1 stycznia 2014 roku jest podatek od napojów energetycznych.

Stawki kształtowały się następująco:

- 2015: 102,61 EUR za 1 hektolitr
- 2016: 103,02 EUR za 1 hektolitr

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

Model opodatkowania dyskryminującego cukier w Wielkiej Brytanii

Na terenie Wielkiej Brytanii, od maja 2018 roku funkcjonuje opłata za napoje bezalkoholowe zawierające w swoim składzie więcej niż 5 g cukru na 100 ml opodatkowanego napoju.

Z opłaty wyłączone są soki oraz koktajle o zawartości 100% owoców lub warzyw oraz napoje mleczne o zawartości mleka nie niższej niż 75%.

Opłata pobierana jest w wysokości 0,18 Funta Brytyjskiego za 1 litr przygotowanego napoju w przypadku napojów o całkowitej zawartości cukru wynoszącej 5 gramów i więcej na 100 ml opodatkowanego produktu i 0,24 Funta Brytyjskiego za 1 litr przygotowanego napoju w przypadku napojów o całkowitej zawartości cukru 8 gramów i więcej na 100 ml opodatkowanego produktu .

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

4. Negatywne skutki ekonomiczno-społeczne opodatkowywania żywności

1. Wzrost cen produktów żywnościowych
2. Obniżenie popytu na opodatkowane produkty żywnościowe
3. Zmniejszenie konkurencyjności sektora rolno-spożywczego
4. Wzrost bezrobocia
5. Zmniejszenie skali inwestycji
6. Zmniejszenie konkurencyjności
7. Brak skuteczności
8. Wpływ na najuboższych

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

5. Alternatywne środki polityki zdrowotnej w zakresie walki z otyłością

1. Działania skupione na informacji żywieniowej dla konsumenta
2. Przepisy dotyczące odpowiedniego etykietowania produktów
3. Informacja o wartościach odżywczych w restauracjach
4. Odpowiedzialna komunikacja marketingowa w zakresie reklamy żywności skierowanej do dzieci
5. Działania behawioralne

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

6. Podatek cukrowy w Polsce...

ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE

Dziękuję za uwagę!

Michał Gawryszczak
Dyrektor Biura Związku Producentów Cukru w Polsce
kom. 533 230 700
e-mail: michal.gawryszczak@cukier.org.pl